

شکوفایی اقتصاد ملی در بستر توانمندی‌های بومی

محمدرضا هادیلو

دبیر سرویس ایران

توسعه پایدار و رونق اقتصادی زمانی به بار می‌تسیند که به برنامه‌ریزی‌های کلان کشور بر پایه شناخت دقیق، علمی و واقع‌بینانه از پتانسیل‌های اقلیمی و بومی هر منطقه شکل بگیرد. پهنه جغرافیایی ایران با تنوع اقلیمی کم‌نظیر خود، کلکسیونِی از فرصت‌های اقتصادی منحصر‌به‌فرد است. هر استان و هر گوشه از این سرزمین مزیت رقابتی ویژه‌ای در خاودن دارد؛ از گستره‌های حاصلخیز کشاورزی، جنگل‌ها و منابع طبیعی غنی گرفته تا ارتفاعات معدنی، جاذبه‌های بکر گردشگری، بسترهای صنعتی و سواحل و آب‌های نیلگون شمال و جنوب. تکیه بر همین مزیت‌های ذاتی، کلید اصلی ایجاد اشتغال پایدار، خلق ثروت درون‌زا و بی‌اثر کردن تکانه‌های اقتصادی است.

در میان این جغرافیای پر ظرفیت، سواحل جنوبی کشور و به‌ویژه استان بوشهر نمادی درخشان از اقتصاد دریامحور و آبریز پروری به شمار می‌روند. دریا و نوار ساحلی در این خطه، بستری بی‌بدیل برای توسعه صنعت پرورش میگو فراهم آورده است؛ صنعتی که نه تنها شریان حیاتی معیشت و اشتغال بومیان را تشکیل می‌دهد، بلکه یکی از پیشران‌های مهم صادرات غیر نفتی کشور محسوب می‌شود. با این حال، پایادری چنین صنایعی همواره در معرض مخاطرات زیستی، بیماری‌های واگیر و نوسانات محیطی قرار دارد؛ چالش‌هایی که گذر از آنها نیازمند آمیختن ظرفیت‌های بومی با دانش تخصصی، امنیت زیستی و نظارت‌های دقیق علمی است.

تجربه اخیر این صنعت در جنوب کشور به‌روشنی نشان داد که چگونه با مدیریت پیشگیرانه و هم‌افزایی ساختارهای نظارتی با تولیدکنندگان بخش خصوصی می‌توان بحران‌های بزرگ زیستی را مهار کرد. کاهش شدید تولید میگو بر اثر شیوع بیماری‌های واگیر و افت تیراژ محصول از ۴۰ هزار تن به ۱۷ هزار تن، زنگ خطری جدی برای اقتصاد منطقه بود. اما اتخاذ تدابیر علمی، ارتقای استانداردهای بهداشتی، آموزش مداوم بهره‌برداران، پایش مستمر میدانی و انجام بیش از ۱۶۱ هزار آزمایش تخصصی در آزمایشگاه‌های تشخیصی موجب شد تا تولید بار دیگر اوج بگیرد و به مرز ۳۰ هزار تن بازگردد. حاصل این مدیریت علمی، تثبیت امنیت غذایی، نجات زنجیره اشتغال هزاران محروم فراهم شدن بستری لازم برای صادرات بیش از ۱۹ هزار تن محصول باکیفیت به ۱۸ کشور جهان بود.

این دستاورد ارزشمند الگویی عینی از تلفیق ظرفیت‌های سرزمینی با مدیریت ریسک و رویکرد دانش‌بنیان است. درس بزرگ این تجربه آن است که هیچ ظرفیت منطقه‌ای بدون مراقبت‌های علمی، امنیت پایدار نخواهد داشت و در عین حال، هیچ بحرانی نیز در برابر مشارکت میدانی تولیدکنندگان و پایش مداوم کارشناسی دوام نمی‌آورد. بازخوانی این الگو در سایر بخش‌های مستعد کشور، از باغات و اراضی کشاورزی تا معادن و صنایع دستی، می‌تواند موتور محرک اقتصاد ملی را با تکیه بر ثروت‌های نهفته هر بوم بر پایه تاب‌آوری، اشتغالزایی و رقابت‌پذیری جهانی روشن نگه دارد.

گذار از خام‌فروشی و هدایت سرمایه‌ها به‌سوی تکمیل زنجیره ارزش در صنایع بومی، ضرورت بنیادینی است که نباید از نگاه برنامه‌ریزان پنهان بماند. توسعه صنایع تبدیلی و فرآوری متصل به دریا، بسته‌بندی استاندارد بین‌المللی و تضمین سلامت محصول در مبدأ، نه تنها سودآوری زنجیره تولید را چندبرابر می‌سازد، بلکه مانع از هدررفت زحمات جوامع محلی در بازارهای جهانی می‌شود. آینده اقتصاد منطقه‌ای در گرو گذار از نگاه‌های سنتی و جایگزینی آن با شبکه‌سازی هوشمند میان مراکز علمی، کارآفرینان بومی و بخش‌های حامییتی است؛ حرکتی هم‌افزا که توان نهفته هر خطه را به پایا تبدیل خواهد کرد. محکمی در برابر تکانه‌های بیرونی تبدیل خواهد کرد.

خبر

احداث نخستین ایستگاه شارژ خودروهای برقی در سندج

مدیر شرکت ملی پخش فراآورده‌های نفتی منطقه کردستان گفت:

«نخستین جایگاه استان در شهرستان سندج به ایستگاه شارژ خودروهای برقی مجهز شده است.»

جلال حجه‌حسینی، مدیر شرکت ملی پخش فراآورده‌های نفتی منطقه کردستان، در مراسم بهره‌برداری از جایگاه اختصاصی عرضه فراآورده‌های نفتی قریشی سندج گفت: «این جایگاه، بیست‌وسومین جایگاه عرضه فراآورده‌های نفتی در ناحیه سندج و نودوچهارمین جایگاه عرضه فراآورده‌های نفتی در استان کردستان است که با هدف توسعه زیرساخت‌های سوخت‌رسانی و تسهیل دسترسی شهروندان به فراآورده‌های نفتی به بهره‌برداری رسید.» وی افزود: «این جایگاه در زمینی به مساحت ۵ هزار مترمربع احداث شده و دارای چهار مخزن با ظرفیت ذخیره‌سازی ۹۰ هزار لیتر بنزین و ۹۰ هزار لیتر نفت‌گاز است.» این مسئول تصریح کرد: «جایگاه قریشی دارای دوسکوی عرضه بنزین با چهار تلمبه دو نازله و دوسکوی عرضه نفت‌گاز با چهار تلمبه دو نازله است و براساس آخرین استانداردهای زیست‌محیطی شرکت ملی پخش فراآورده‌های نفتی ایران و سازمان حفاظت محیط زیست احداث شده است.»

بهره‌برداری از پروژه‌های آبرسانی به ۲۳ روستای جعفر آباد

پروژه‌های آبرسانی به ۲۳ روستای شهرستان جعفر آباد استان قم به

بهره‌برداری رسید.

مهدی نظرزاده، مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان قم، در مراسم بهره‌برداری از پروژه‌های آبرسانی و عمرانی و زیربنایی شهرستان جعفرآباد با اشاره به اجرای طرح‌های مختلف آبرسانی در این شهرستان گفت: «این پروژه‌ها با هدف ارتقای پایداری تأمین آب، بهبود وضعیت شبکه توزیع و افزایش کیفیت خدمات‌رسانی به روستاییان اجرا شده است.»

وی افزود: «یکی از مهم‌ترین پروژه‌های به بهره‌برداری رسیده، طرح انتقال آب از چاه شماره ۹ دشت علی‌آباد به مجتمع ۲۳ روستایی شهید علی محمدی است که در قالب آن پنج هزار و ۸۰۰ متر لوله گذاری و یک باب ایستگاه پمپاژ با هدف تقویت آبرسانی به این روستاها احداث شده است.»

پنج‌شنبه ۱۲ شهریور ۱۴۰۵ | ۲۱ ربیع‌الول، ۱۴۴۸ |

گذارش یک حوریه ملکی

سر خط اخبار زیست‌محیطی و هواشناسی قرار گرفته است. کلان‌پدیده‌ای که همواره نوب‌دیش ریزش‌های جوی سسنگین بوده و همزمان دلهره‌های عمیقی از وقوع بلایای طبیعی پدید می‌آورد، اما سؤال این است که این بارش‌ها ماهیتاً سیل آسا و مخرب به‌شمار می‌روند یا موهبتی حیاتی‌برای سیراب کردن اراضی تشنه کشاورزی، تغذیه سدها و نجات تالاب‌ها؟ در ایران، بخش‌های وسیعی از نوار غربی، دامنه‌های زاگرس، پهنه جنوبی و به‌ویژه استان‌های حاشیه البرز و سواحل خزر نظیر مازندران، گیلان و گلستان تحت تأثیر سامانه‌های بارآمده از نوسانات پیوند از دور اقلیمی قرار می‌گیرند. در مواجهه با چنین پدیده‌ای، مرز میان «مدیریت پدافندی و مقابله با خسارت» و «بهره‌برداری هوشمندانه از منابع آب» بسیار باریک است. رویکردی تلفیقی که نیازمند خروج از انفعال، مدیریت سسیلاب، تقویت سازه‌های آبخیزداری و هدایت هوشمندانه روان‌آب‌ها پیش از تبدیل باران به فاجعه است. ■ ■ ■

استان‌های خشک و نیمه‌خشک ایران پس از سال‌ها خشکسالی‌ممتد و افت فاجعه‌بار تراز سفره‌های زیرزمینی، تشنه بارش‌های برف و باران هستند. پدیده ال‌نینو گرچه ذاتاً با ایجاد دگرگونی در دمای آب‌های اقیانوس آرام استوایی موجب بازآرایی الگوهای سینوپتیکی جهان می‌شود، اما در صورت مدیریت علمی، بهترین فرصت برای تغذیه مصنوعی آبخوان‌هاست. این پدیده اقیانوسی جهانی، آثار یکسانی در همه جغرافیاها ندارد و نمی‌توان هر بارندگی مشخص در منطقه‌ای را مستقیماً به آن نسبت داد. با این حال، افزایش فراوانی رخدادهای جوی حدی و دگرگونی در سامانه‌ها، اتخاذ تدابیر فوری برای ارتقای تاب‌آوری زیرساخت‌ها را اجتناب‌ناپذیر می‌سازد.

پیوند اقیانوس آرام با البرز

ال‌نینو، فاز گرم پدیده نوسان جنوبی، زمانی متولد می‌شود که آب‌های بخش شرقی و مرکزی استوایی اقیانوس آرام دستخوش گرمایش غیرعادی می‌شوند. این دگرگونی دمایی، جابه‌جایی جریان‌های هوای تروپوسفری و جریان جتی را به دنبال دارد و در نهایت با انتقال امواج طوفانی به مدارها و خاورمیانه، الگوهای بارش خاورمیانه را دگرگون می‌کند. برای محیط زیست، ال‌نینو کارکردی دوگانه و دشمن‌پر دولبه دارد. از یک‌سو، بارش‌های ناشی از

ایوار

سرویس شهرستان ۰۶۰۸۵۲۳۰

آزمون بزرگ تاب‌آوری در برابر ال‌نینو

معمایی در شریان‌های آبی شمال؛ پاییز پر بارش یک فرصت طلایی است یا تهدید سیلاب؟

شناخت رفتار سامانه‌های جوی از غافلگیری در برابر مخاطرات جلوگیری می‌کند.

فراتر از افزایش دهنده از سسوی دیگر، اگر ریزش‌ها به شکل باران‌های رگباری شدید فرود آیند، فرسایش شدید خاک سطحی، تخریب بستر رودخانه‌ها، شست‌وشوی پوشش‌های شکننده خاک و مدیریت علمی، بهترین فرصت برای تغذیه مصنوعی می‌گذارند.

تجربه ال‌نینوها‌ی قدرتمند دهه‌های گذشته اثبات کرده که امواج این پدیده جوی به‌سرعت از مرزهای ایستگاه‌های هواشناسی فراتر رفته و مستقیماً امنیت غذایی، پایداری شبکه‌های انرژی، اقتصاد کشاورزی و ترابری زمینی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. در عصر حاضر که پدیده انسان‌ساز تغییر اقلیم نیز دمای عمومی جو را افزایش داده، اتمسفر استعداد بیشتری برای نگهداری و تخلیه ناگهانی رطوبت متراکم پیدا کرده است. از این رو، تحلیل کارشناسی وضعیت این دگرگونی دمایی، جابه‌جایی جریان‌های هوای برخی استان‌ها و به‌خصوص مازندران و آمادگی شریان‌های حیاتی آن اهمیت بنیادین می‌یابد.

آزمون دشوار شریان‌های رودخانه‌ای

با گذر از اواخر شهریور، چهره جوی استان مازندران تغییر کرده و ناپایداری‌های فصلی هم‌راه با افت محسوس دما، بارندگی متناوب، وزش باد شدید

و رعدوبرق پدیدار شده است. در چنین برهه‌ای،

عشایر گیلان، پیش‌رو در اقتصاد مقاومتی

«این در حالی است که در پنج ماهه امسال گیلان به‌سرعت از مرزهای ایستگاه‌های هواشناسی فراتر رفته و مستقیماً امنیت غذایی، پایداری شبکه‌های انرژی، اقتصاد کشاورزی و ترابری زمینی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. در عصر حاضر که پدیده انسان‌ساز تغییر اقلیم نیز دمای عمومی جو را افزایش داده، اتمسفر استعداد بیشتری برای نگهداری و تخلیه ناگهانی رطوبت متراکم پیدا کرده است. از این رو، تحلیل کارشناسی وضعیت این دگرگونی دمایی، جابه‌جایی جریان‌های هوای برخی استان‌ها و به‌خصوص مازندران و آمادگی شریان‌های حیاتی آن اهمیت بنیادین می‌یابد.

تجربه ال‌نینوها‌ی قدرتمند دهه‌های گذشته اثبات کرده که امواج این پدیده جوی به‌سرعت از مرزهای ایستگاه‌های هواشناسی فراتر رفته و مستقیماً امنیت غذایی، پایداری شبکه‌های انرژی، اقتصاد کشاورزی و ترابری زمینی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. در عصر حاضر که پدیده انسان‌ساز تغییر اقلیم نیز دمای عمومی جو را افزایش داده، اتمسفر استعداد بیشتری برای نگهداری و تخلیه ناگهانی رطوبت متراکم پیدا کرده است. از این رو، تحلیل کارشناسی وضعیت این دگرگونی دمایی، جابه‌جایی جریان‌های هوای برخی استان‌ها و به‌خصوص مازندران و آمادگی شریان‌های حیاتی آن اهمیت بنیادین می‌یابد.

بهره‌برداری از طرح عمرانی آب و فاضلاب در شهرستان دشتی

به‌قطر ۲۵۰ میلی‌متر به بهره‌برداری رسید.»ی با اشاره به اینکه دو پروژه دیگر به حوزه تأمین آب پروژه‌های نهضت ملی مسکن شهر خورموج اختصاص دارد، افزود: «در نخستین گام، خط انتقال آبرسانی به نهضت ملی مسکن شهر خورموج به طول هزار و ۵۰۰ متر و با سباز ۱۵ میلی‌متر با اعتبار ۸۰ میلیارد ریال از محل اعتبارات جهش ملی مسکن در مدت زمان دو ماه به بهره‌برداری رسید که جمعیتی بالغ بر ۴ هزار و ۲۲۰ نفر را زیر پوشش قرار می‌دهد.» این مسئول تصریح کرد: «در همین طرح‌های نهضت ملی مسکن در این شهرستان است.»

دارد. مدیریت رودخانه‌ها یک اقدام مقطعی نیست و با توجه به شرایط استان، پایش و بهسازی مسیرهای رودخانه‌ای باید به صورت مستمر دنبال شود.»

خروج مدیریت از انفعال سنتی

در استان منحصر‌به‌فردی چون مازندران که مناطق جنگلی، ارتفاعات صخره‌ای، دشت‌های آبرفتی، شهرهای متراکم ساحلی و خطوط مواصلاتی استراتژیک در کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند، رویکردهای واکنشی سنتی کارایی ندارند. مدیریت کارآمد ایجاب می‌کند که پیش‌دستی و پیشگیری، جایگزین امدادرسانی پس از حادثه شود.

مدیر کل مدیریت بحران استانداری مازندران، با تأکید بر تغییر نگرش عملیاتی می‌گوید: «مدیریت بحران نباید منتظر وقوع حادثه بماند و اقدامات پیشگیرانه باید پیش از آغاز بارش‌های جدی انجام شود. شرایط اقلیمی امروز نشان می‌دهد که باید برای سناریوهای مختلف آماده باشیم و پدیده‌هایی مانند ال‌نینو نیز ضرورت توجه به تغییرات اقلیمی جوی را بیشتر کرده است. یکی از اولویت‌های مهم، شناسایی نقاط آسیب‌پذیر و رفع موانعی است که می‌تواند در زمان بارندگی موجب تشدید آبرفتگی یا سیلاب شود.»

جسوی تصریح می‌کند: «لایروبی رودخانه‌ها، بازگشایی مسیرهای عبور آب، کنترل آب‌های سطحی، پاکسازی انبار و توجه به سیل‌ها باید پیش از وقوع بارش انجام شود. دستگاه‌های اجرایی باید تجهیزات و امکانات خود را برای شرایط اضطراری آماده کنند و هماهنگی میان دستگاه‌ها نیز باید قبل از وقوع حادثه شکل گرفته باشد، زیرا در زمان بحران فرصت انجام هماهنگی‌های اولیه بسیار محدود است. وزش باد و رعدوبرق می‌تواند به شبکه برق و سایر زیرساخت‌ها آسیب وارد کند و از این رو بررسی وضعیت در خستان مجاور خطوط برق، مسیرهای دسترسی، پل‌ها و تأسیسات حیاتی نیز باید در دستور کار باشد. هدف از این اقدامات ایجاد نگرانی در جامعه نیست، بلکه باید با استفاده از هشدارهای هواشناسی، سطح آمادگی را افزایش داد تا در صورت وقوع رخدادهای جوی، میزان خسارت به حداقل برسد.»

درس بزرگ پدیده ال‌نینو و تغییر اقلیم برای تصمیم‌سازان این است که الگوهای مهندسی آب و مدیریت شهری که بر پایه آمارهای اقلیمی دهه‌های گذشته طراحی شده‌اند، دیگر پاسخگوی رخدادهای حدی جدید نیستند. لایروبی آبراهه‌ها گامی حیاتی اما صرفاً اولیه است. آینده تاب‌آوری مازندران در گرو هم‌افزایی بی‌وقفه سازمان‌های آب منطقه‌ای، راهداری، هواشناسی، برق، شهرداری‌ها، منابع طبیعی و ستادهای امدادی تعریف می‌شود.

خبر کوتاه

بهره‌برداری از طرح‌های زیست‌محیطی

مدیر کل حفاظت محیط‌زیست البرز از بهره‌برداری رسیدن پنج

طرح زیست‌محیطی در ایمن استان خبر داد. قربانعلی محمدپور، مدیر کل حفاظت محیط زیست البرز، با اشاره به بهره‌برداری از چهار تصفیه‌خانه پساب در این استان گفت: «این طرح‌ها در راستای توسعه زیرساخت‌های زیست‌محیطی، ارتقای کیفیت پساب خروجی واحدهای صنعتی و تقویت نظام پایش و کنترل آلودگی‌های زیست‌محیطی در استان اجرا شده‌اند.» وی افزود: «این تصفیه‌خانه‌های پساب در شهرستان‌های نظر آباد و ساوجبلاغ با هدف مدیریت و تصفیه پساب و کاهش آثار زیست‌محیطی فعالیت‌های صنعتی و تولیدی به مرحله بهره‌برداری رسیدند.» این مسئول تصریح کرد: «این ایستگاه‌ها هدف پایش مستمر ذرات آلاینده و ارتقای نظارت بر کیفیت هوا در محدوده فعالیت این واحد صنعتی را اندازی شده است.» محمدپور یادآور شد: «ایجاد این ایستگاه، تعداد ایستگاههای پایش و سنجش به ۱۷ ایستگاه در سطح استان افزایش می‌یابد.»

بسته‌های لوازم التحریر هدیه به دانش آموزان کم‌برخوردار

به‌گفته فرمانده سپاه شهرستان زنجان بیش از هزار بسته

لوازم‌التحریر به‌مشارکت خیرین، آحاد مردم، واحدهای تولیدی و دستگاه‌های دولتی تهیه شده که بپسین دانش آموزان کم‌برخوردار توزیع می‌شود.

علیرضا حیدری فرمانده سپاه شهرستان زنجان گفت: امسال نیز همچون سنوات گذشته بیش از هزار بسته لوازم‌التحریر به ارزش ریالی ۲۵ میلیارد ریال با مشارکت خیرین، آحاد مردم، واحدهای تولیدی و دستگاه‌های دولتی تهیه شده است که در میان دانش آموزان نیازمند توزیع خواهد شد. وی افزود: از عموم همشهریان و خیرین نیک‌اندیش دعوت می‌شود برای سهمیدن در این امر خدایندانه، به‌غرفه کمک‌های مردمی «همکلاسی مهربان» واقع در میدان انقلاب مراجعه کنند. این مسئول ادامه داد: «زرمایش «همکلاسی مهربان» تبلور عینی همبستگی اجتماعی و مهرورزی است که هر ساله در آستانه فصل مدارس با هدف کاهش نابرابری‌های آموزشی و حمایت از دانش آموزان اجرا می‌شود.